

Cătălina Buzoianu

o recomandă pe...

Acum vreo doi ani, auzeam întruna pe culoarele, prin clasele Institutului, o propoziție însoțită, invariabil, de un zîmbet nostalgic: „E o minune!” („Vreo studentă din anul întâi. Pînă termină se strică” — îmi ziceam, circumspectă.) La un examen de regie cu Simple coincidențe a intrat pe ușă o fetiță ca de paisprezece-cincisprezece ani, micuță, alcătuită toată dintr-un zbor de linii curbe, de la nasul în vînt și obrajii buclăiți la celelalte, cu o fustă și o fundă bleu ca pe capacele cutiilor de bomboane de pe vremea bunicii. Vorbea cu un băiat de vîrsta ei, reproșîndu-i nu știu ce, și am întors ochii jenant, de parcă m-aș fi uitat pe gaura cheii. Ei însă continuau disputa din ce în ce mai tare și atunci mi-am dat seama că jucau. Ca în piesa lui Pirandello pe care o pun acum în scenă, cuvintele „joacă” și „e adevărat” s-au suprapus firesc, după o hăituială de secole. Era atîta sinceritate în toată făptura aceea azurie, atîta intensitate în ochii albaștri-verzi, curași într-un fel cum nu mai văzusem, sau văzusem — cine știe — odată, la vreun copil. La sfîrșitul examenului m-am surprins încremenită în același zîmbet declanșat automat, ca un exercițiu de mimică, pe figurile celor care adăugau, invariabil: „E o minune!”.

„E o minune” — am răsuflet și eu. „Cine e?” „Anca Sigartău. A dat un examen de admitere senzațional” — mi-a răspuns un coleg.

De atunci am tot auzit aprecieri, pronosticuri: „O nouă Eugenia Popovici” și altele. Am aflat că a jucat la Teatrul Mic într-o piesă de Radzinski. De cite ori vedeam Pianina mecanică, imaginea Ancăi se identifica uluitor cu cea a nevastei lui Platonov. Însoțită invariabil de același zîmbet pierdut. Nostalgia copilăriei și uimirea în fața misterului în care vezi cum se zbat, îndesate bine, hazul și tristețea, puritatea și un „vino-ncoa” năstrușnic, iar uneori, fugar, o inconsolabilă disperare.

În vară mă încurcasem rău cu distribuția la Ioana pe rug — Mariana Buruiană și Mirela Gorea erau în turneu, Cati Nazare născuse, Tania Filip filma, umblam înnebunită după o fată care să știe și muzică pe deasupra, căci partitura e destul de dificilă. Cum Anca fusese vedetă la „Voces primavera”, am solicitat-o și ea a acceptat. I-am prezentat-o lui Mihai Brediceanu și el a rugat-o să spună

... Anca Sigartău

o poezie, adică să dea „o audliție”. Cred că a spus multe poezii și monoloage și nu s-ar mai fi oprit, căci pentru noi, cei doi ascultători, timpul se oprea, el însuși, în loc. Am privit pe furiș spre Mihai Brediceanu, pe a cărui figură se instalase, încremenit, zîmbetul binecunoscut. După ce fata si-a epuizat repertoriul și a tăcut, dezorientată, am auzit la stînga mea invariabilul: „E o minune!”

Cum a fost Ioana realizată într-un timp record, într-o săptămîină, cu spaimă și lacrimi, cu neîncredere și înverșunare, nu știu. Unii regretau clișeul eroinei, alții varianta diafană a spiritului pur. Au fost și fani cei mai mulți, care au apreciat ca pe o idee grozavă distribuția unui copil încântător, candid și robust, hazliu și apucat, dar mai ales credincios așa cum numai copiii știu să creadă. („Nu a fost decît un biet copil” repetă la Honegger corul de copii.)

Pentru mine a fost o experiență emoționantă. Am cunoscut-o pe Anca Sigartău și am ajutat-o (în prea puțin timp) să trăiască, la vîrsta potrivită, visul oricărei actrițe de a juca Ioana d'Arc.

Pentru Anca a fost un prag. Dincolo de el începe marea necunoscută: scena profesionistă și toate personajele care o așteaptă, enigmatice, înfiorate de o nouă, neașteptată viață. Talentul, farmecul, personalitatea Ancăi, acel „joacă” sau „e adevărat” care învăluie în haloul nostalgiei copilăriei pierdute făptura alcătuită dintr-un inefabil zbor de linii curbe, privirea intensă, transparentă, umorul fin, inocența incredibilă sînt certitudini ale unui fastuos început de drum.

Mona Chirilă a terminat I.A.T.C. anul trecut, la clasa Cătălinei Buzoianu. Diploma și-a dat-o cu plesa *Matca* de Marin Sorescu, dovedind că nu ezită să-și exerseze vocația pe un text dramatic valoros, dar foarte dificil. Încă de la acel spectacol regizoarea articula câteva date artistice definitorii. În primul rând, o coerență odihnită, o limpezime stenică a transpunerii scenice, oferind suport solid eșafodajului complex al piesei lui Marin Sorescu. În al doilea rând, preocuparea — în general rară la tinerii directori de scenă — pentru atragerea actorului într-un exercițiu profesional stimulator. Această tenacitate a lucrului cu actorul, această calmă încăpăținare de a clarifica, împreună cu interpretul, toate datele personajului, constituie cheia unui talent care se fereste de gratuități spectaculoase. Dovada o

ciuda textului, care nu propune o structură epică clară. Mona Chirilă încearcă să ordoneze logic prin viziune o selecție relativ întimplătoare de versuri arghheziene. Povestea se încheagă destul de greu între pereții regizoral simetrici, vătuți cu soluția viabilă a inventării personajelor: oul înțelept, Giri-Giri, Arici-Bogorici, șoricelul, albiuța... etc. Mitologia arghhezană devine accesibilă micuților spectatori exclusiv datorită ingeniozității rezolvărilor, ce armonizează un corpus textual alcătuit cu debilitate dramatică de către Doina Papp. Publicul de copii reacționează cu acea vie, inconfundabilă spontaneitate, fremătind de curiozitate la fiecare nouă apariție. Ia fiecare șobie neașteptată a păpușilor sau a minuiților. Ceea ce prichindeii n-au cum observa e înlănțuirea firească prin regie și nu prin text, faptul că

---

debuturi • debuturi • debuturi • debuturi

Mona
Chirilă

regizoarea spectacolului
„Cartea cu jucării“
după Tudor Arghezi

Teatrul „Țândărică“

---

avem o dată cu debutul oficial al regizoarei pe o scenă profesionistă, cea a Teatrului „Țândărică“ din București. E demn de reținut faptul că Monei Chirilă i s-a părut firesc să realizeze o reprezentare pentru copil atunci fiind alți începători se grăbesc, cu tinerească superficialitate și cu ambițios entuziasm, către marile texte clasice. S-ar putea ghici în spatele opțiunii teama de a lua cu asalt repertoriul „greu“. S-ar putea crede, de asemenea, că această teamă răspunde unei incapacități temporare sau cronice de a etala de la bun început „așii din mîneacă“. Dar atitudinea regizoarei trebuie înțeleasă doar ca o ardelenescă ticăială în luarea hotărîrilor importante. Prudente și scrupuloase, inițiativele artistice ale debutului sînt pentru Mona Chirilă o formă de a se descoperi pe sine pe drumul sinuos și accidentat al afirmării.

Cartea cu jucării este unul dintre pașii siguri, discreți, necesari pe acest drum. Desculul acțiunii e geometric, riguros, în

uriașul ou cu ochelari și cu bașchetă sau micuțul Giri-Giri intervin de cît ori versurile sînt alipite într-o cursivitate șchioapă... în sfîrșit, că povestea care li se spune este una de tablouri, nu una de cuvinte. Și ce frumoase povești de cuvinte a scris Tudor Arghezi!

Mona Chirilă se strecoară abil către inimile micuților și o face ca un mese-riaș serios, fără să-i uite pe mai blazării părinți. Pînă și în acest spectacol regizoarea se dovedește înainte de toate o rațională, reușind „să scrie fără slove“, pe un „solz de pește“ o poveste în care gîndul arghhezan umele convingător și ademenitor cubul scenei.

Este cu siguranță un debut care, fără să devină punct de referință într-o carieră ce va să vină, are onorabila calitate de a rămîne, cu farmec și inteligență, în picioare.

Corina ȘUTEU